1880. VII. évfolyam. 153. szám. Debreczen, Szombat augusztus 7.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . . 5 „
Negyedévre . 2 „ 50 kr.
Egy hóra . . 1 „
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban, *Kutasi Imre nyomdájában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Cáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:
6t hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. A hirdetmények valamint a nyilttéri közlemények egyedül a kiadói irodában vétetnek fel. *Az előfizetési és hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba*, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába czímezendők,
nagyujtcza Jósa-ház 1704. szám alatt

Debreczen, aug. 7.

Egy pár uri ember nagyon éhes lehet oda át „Debreczen“ laptársunk táborában, mert mindig csak a „husos fazekakat“ emlegeti.

Szóról szóra ugyanaz a bölcs és mély erkölcsi érzetről tanuskodó argumentum, melyet a franczia szélső bal Gambetta hiveinek szemére hány.

Itt is, mint ott is az a jelszó: „Félre a husos fazekaktól, mert mi szeretnénk már hozzá ülni!“

Hát hiszen ha csak ez a baj, valóban sokan vannak köztünk, a kik nagyon szivesen átengednék már önöknek ezeket az ugynevezett husos fazekakat, mutassák csak annak a jelét, hogy képességeik arányban állnak ambitióikkal s hogy komolyabb dolgokra is használhatók önök, mint csupán lárma- és izgágacsinálásra.

Mi megvalljuk, hogy az alkotmányos életnek azt az alakját, a mint az nálunk és Francziaországban van jelenleg, hogy t. i. a kormányon levő párttal szemközt nem áll semmi számba vehető ellenzék, nem tartjuk valami nagyon örvendetes állapotnak. A közélet háboritlan nyugalmára s a reformok és a haladás biztositására sokkal üdvösebb az, a hol az egyensuly mérő serpenyőjén két nagy párt áll szemközt, melyek közül majd az egyik, majd a másik nyomja le amazt s felváltva cserélhetnek szerepet mint kormány és ellenzék.

De hol van Franczia-országban s hol van Magyarországon az az ellenzék, mely elfoglalhatja a jelenlegi kormánypárt helyét? Mindkét helyütt nagy állami rázkódások fenyegető réme áll összeköttetésben az ellenzék győzelmével. A franczia szélső bal mögött a commune kisért véres emlékeivel, a mi szélső balunk előtt a homályos, bizonytalan jövő terjesztgeti chaotikus árnyékát. A bizalom hiányzik mindkettő iránt a nemzet higgadt, gondolkodó rétegeiben, s mert tudják, hogy azt a bizalmat nem is szerezhetik meg soha, terrorizálás, fenyegetőzés és piszkolódás által igyekeznek politikai ellenfeleiket elnémitani.

Nem egészen rosz számitás; mert sok tisztességes ember megunja végre sztüntelen a sárban hurczoltatni magát, sztüntelen a pellengérre állittatni nevét, zsebre rakni minden gunyt, mocskot, szidalmat; sokan inkább teljesen visszahuzódnak a politikai élettől, mintsem ezt tovább türjék. Innen ered az indolentia, a csöndesség és tartózkodás, mely pártunkban nem egy alkalommal nyilvánul.

Hát hiszen ha a hazafi kötelesség nem kivánná tőlünk az áldozatot, hogy helyt álljunk, meglehet, hogy mi magunk is azt mondanánk: engedjük át a tért, hadd próbálja egyszer az ellenzék, hogy mit tud. Hanem ezt a hazát, melyet egy ballépés örvénybe sodorhat, nem engedhetjük át próba tárgyául. Nem engedhetjük, hogy az alapot ingassák meg, melyre mi épitni kezdtünk s romjai alá temessék jövőnket, lételünket. Ezt az országot meg kell őriznünk fiaink számára, jobb időkre.

Ez meglehet, hogy nehéz kötelesség, de kötelesség, mely alól nem szabad kivonni magunkat. Nem a hatalomhoz ragaszkodunk; mi jut annak sugaraiból az egyes polgárra? Ragaszkodunk ehhez a földhöz, a hol apáink sirja domborul és fiaink bölcsője reng.

Nekünk nem kell a hazárdjátékosok politikája: „Dupla vagy semmi!“ S a meddig oly ellenzék áll velünk szemben, melynek ez a jelszava, addig hazaárulás letenni fegyverünket s meghátrálni a rágalom nyilainak zápora elől.

A „Debreczen“ legutóbbi számában „A második felirat“ czimü czikkben azt irja: „A kormány pártja s lapjai a nemzeti zászló becsületének megsértésével szemben a nemzeti becsületet sértők mellett saját nemzetök érdeke ellen nyilatkoznak.“

Tessék idézni, hol olvasott a czikkiró valaha ilyen nyilatkozatot, másként kénytelenek vagyunk ezt a legvastagabb hazugságnak bélyegezni.

A hajrá.

Az ellenzéki „Pesti Napló“ irja a következőket: A függetlenségi párt a kortesek egész hadát küldi Nagy-Kanizsára. A tegnapi értekezletből Szalay Imre, Turgonyi Lajos, Csatár Zsigmond, b. Mednyánszky Árpád s Miklós István orsz. képviselők táviratilag hivattak fel, hogy rögtön utazzanak Nagy-Kanizsára s a korteskedésben legyenek segélyére a somogyi függetlenségi párt által kiküldött Szalay Károly, Németh Ignácz és Schwarcz Samunak.“ Tehát a győzelem még sem lehet olyan nagyon bizonyos, mert a tartalék kortesekre is nagy szükség lett.

Debreczen város f. évi aug. 12-én tartandó rendkivüli közgyülésének tárgyai.

Debreczen, aug. 7.

1. Miniszteri rendelet, mely szerint a „Bika“ fogadó épületének átalakitott terve jóváhagyatott.

2. U. az a földadó kataszteri munkálatnál szükséges iztékedések megtétele iránt.

3. U. az a törvény által elrendelt népszámlálás foganatositása tárgyában.

4., U. az, az életbe lépett erdőtörvény foganatositása iránt.

5., U. az, a büntető törvény által érintett szabályrendeletek módositására vonatkozólag.

6., Tanácsi előterjesztés a miklós-utczai csatorna ügyében.

7. U. az, egy üresedésbe jött rendbiztosi állás betöltésének elrendelése iránt.

Hirdetmény a hadmentességi dij ügyében.

Az 1880. évi XXVII. t. cz. értelmében hadmentességi dij fizetésre kötelezett mindazon egyének, kik az 1869-ik év óta a folyó 1880-dik évig akár itt Debreczenben, akár másutt állottak katonai sor alatt, — de bármi okból tényleges katonai szolgálat alól felmentve lettek, — folyó évi augusztus 7-től ugyan e hó 15-ik napjáig ezennel kitüzött záros határidőben az elől idézett törvényczikk 20-dik szakaszában foglalt következmények terhe alatt bevallási iveiknek kitöltése és aláirása végett a városházánál levő adóügyi osztályban a szokott hivatalos órákban megjelenni kötelezetnek.

Egyúttal a város területén lakó mindazon mezőgazdák, gyártulajdonosok vagy igazgatók, kereskedők, iparosok, vállalkozók és a fentmegnevezett érdekeltek szülői és gyámjai is felhivatnak az iránt, hogy a nállokalkalmazásba álló vagy családjokban és gondnokságok alatt élő hadmentesitett munkásaikat, segédjeiket illetve családtagjaikat, a jelen hirdetmény értelmében megjelenésre utasitsák.

Kelt Debreczenben 1880. auguszt. 3-án

A városi tanács.

Magyar lovak a görög hadsereg részére.

Budapesten a görögök számára három nap alatt 400 ló vásároltatott s pár nap mulva még ehez 1600 lesz vásárlandó. A vásárlással nagyon sietnek. Az eddig megvásároltak kitünő minőségüeknek találtattak, a mi a magyar lótenyésztés gyors előhaladásáról tesz tanuságot.

Fővárosi levél.

Tingl, — Tangl.

Budapest Aug. 5-én.

Estve van. A kerepesi uton sétálok és a nemzeti szinház zárt ajteja melancholikussá tesz. Minden áron le akarnám magamról zárni ez unalmas állapotot. Mit tegyek? Egyszerre kisérteties susogást hallok közelemben.

— Anch io sono pittore. Miért legyek én különb a deákné vásznánál és miért tegyek épen én kivételt a nagy közönségben mikor én is csak azt a levegőt szivom mint a többi t. cz. publikum.

— De kérlek hová gondolsz, csak nem fogsz józan ésszel ide menni! Válasz magadnak nemesebb mulatságot és kiméld reputációdat.

— Ejh mit! Te is mindig csak moralizálni tudsz, egyébeu sem jár az eszed, mint megakadályozni az embert a legcsekélyebb szórakozástól; ha teljesen tőled függne, nem kellene egyebet csinálnom, mint zsoltárokat morzsolni. Theoriáid elavultak és ma már legfeljebb a szánalmas mosolyt hivják ki. Bizony ideje már hogy a korhoz accomodáld magad — javulj.

Körülnézek — nem látok senkit. Magamba szállok és csak most veszem észre, hogy a dialog szóvivője senki más mint jó és rosz szellemem. Jól vagyunk. De halljuk tovább:

— De az istenre kérlek . . . kezdi ujból mentori hangon jó szellemem, de alig mondja ezt ki, a mikor rosz szellemem befolyásának egész sulyát lábaimba veti, a mire azok legott mozgásba jönnek és fentarthatlanul belódítanak a — Tingl-Tangl ba.

Hogy mi az a Tingl—Tangl? Megkisérlem defineálni:

Idegrázkódtató, izlés s erkölcsrontó, germanisált nyaktörő, fülsértő és pirulást kihivó ocsmány produkeziók asyluma, melynek tulajdonosairól bezzeg még senki sem hallotta, hogy subventióért ment volna a miinszterhez. Kell is neki subventió! A magyar muzsa nyomorog és kivándorol Amerikába, ez meg mindig beljebb hatol és hóditásokat tesz. Ma holnap már a Hortobágyot is ellepi és a magyar muzsa délibábként fog feltünni a Yankeek országában. Szomoru perspectiva ugy reánk mint az amerikaiakra.

Na de lássuk a medvét. A világot jelentő deszkák (melyek itt különben csak a „félvilágot“ jelentik,) a terem végén vannak felállitva, ezektől tisztes távolságban helyet foglalok és nézem a közönséget. A társadalom majdnem minden rétege képviselve van, persze az alsóbb néposztály az, mely az egészet dominálja. A conversátió igen élénk és nem messze jár a lármától — olyan borizü rikácsolás Schiller és Göthe nyelvén. Leirni nem lehet, ezt hallani kell, persze jó karban levő füldobbal. A különféle „Wiener Schnützel“ „Gollasch“ „Perkelt“ már rendeltetési helyére érkezhetett, mert lábdübörgést hallok, a mi itt annyit jelent, hogy most már szellemi tápot kiván a t. cz. publicum.

Kezdődik a zene egy 5 tagból álló zenekar által. Egy zenetanárom a zenét 3 osztályba sorozta. Az első osztályba a kamara zenét, a másodikba a táncz-zenét, a harmadikba végre a zenének azon ferde kinövését vette fel, mely legfeljebb arra alkalmas, hogy mellette egy kamrában tánczolhassunk. Ezen osztályozás most zavarba hoz, mert a mit a zene leple alatt itt elkövettek, az még a harmadik osztályba sem vehető fel. E hangok hallatára az embernek önkénytelenül eszébe jut a sokat rágalmazott európai concert. Mig nem halljuk őket, ugy tetszik, hogy egyöntetüen müködnek, mihelyt azonban kezdik a határokat igazitani, egyik ide, a másik oda hüzza. Valóságos Jauinai állapot.

A zenekar hátterében müködő contrabassistának szláv jellegü arczáról leolvasható első pillanatra, hogy Nitschuy Nowgorod kies tájékán állott bölcsője s különben is felismerni benne a „muszkát“, mert minden áron hangadó akar lenni. Ide oda ráncigálja vonóját és olyan hamisan proklamál brugójából, hogy a többi zavarba jön, kiesik sodrából fis helyett assot vesz, átmegy egy más hangnembe. Végre magok is megsokalják, szeretnének végére járni a (reform) nótának, de nem képesek. Az izzadság csurog róluk. A krizis tetőpontját éri, mikor belülről egyszerre megkondul az előadás kezdetét jelző csengetyü, a mire egy iszonyu borzalmas ultimátummal véget vetnek a nyitánynak — a közönség rovására.

A függöny felgördül. Most kezdődik a tulajdonképeni előadás. A közönség ágaskodik s elfojtja lehelletét. A légy zugása hallható Most kilép egy „Wolkssänger“ és elkezdi a „Servus Franz“ népszerü motivumait. A közönség „hoch“-hozik, iszik és — chórusban énekel. De hogy! Vagy három tactust énekelhettek, a midőn a nézőtéren hirtelen felálló egy óriás nagy kalabreser kalapot viselő signor, kiben az irredentistát nyomban felismerhetni, és elégedetlenül rázva fejét, elkezdi a rapportot a közönség és Wolkssänger között taktust verve helyreállitani.

A fölény melyet magának Triest és Fiume barátja ilyképen megenged, nagy visszatetszést szül a közönségben. Sarkastikus megjegyzések egy-mást érik a helyzet mindinkább veszélyesebb szint ölt. Melylyel közel már hallatszik a végzetes „aussi mit eahm“ s nyomban reá azon veszi magát észre a kedves szomszéd, hogy vállán ül két markos legénynek, kik arról igyekezték meggyőzni, hogy elégedetlenségöknek itt egyáltaljában helye nincs. Kitették a paletotját.

Ezen intermezzó viz volt jó szellemem malmára mely egy hatalmas lelki furdalással kilódit a Tingl-Tanglból.

Soha többé ily helyre.

Szabolcsi Lajos.

Külföld.

Mi lesz akkor, ha a porta nem enged?

A hatalmak még csak most kezdették meg azon intézkedések tárgyalását, a melyek esetleg szükségesek lesznek, ha visszautasitja a porta a conferentia határozatait. E rendszabályokat külön-külön tárgyalják egymással a cabinetek. A tárgyalásokat a berlini cabinet közvetiti és ő fogadja az egyes hatalmak javaslatait.

Kezdődik a komoly dolog.

Tegnapelőtt délben hivatalosan közzé lett téve a királyi rendelet, mely a görög hadsereg mozgósitását elrendeli.

Nem lesz flotta demonstratió.

Diplomatiai körökben azt hirlik, hogy a flottával való tüntetésről lemondottak a hatalmak. Bizonyosnak mondják, hogy Franczia-ország elhatározta, hogy ő nem fog részt venni benne és erről bizalmasan értesitette is a hatalmakat.

Gladstone.

Gladstone egészségi állapotában javulás állott be. Csütörtökön délben lakásán miniszstertanács tartatott, melynek czélja volt Gladstone betegsége alatti időtartamra helyettest kinevezni.

Irodalom és müvészet.

⟡ **A nemzeti szinházban** a nagy szünidő után holnap kezdődnek meg az előadások Jókai „Szigetvári vértanuk“-jával.

— **A népszinházban** tegnap este uj operettet adtak elő. Czime „Az utszéli grófkisasszony“, zenéjét Hervé irta. Ha tetszeni fog, ugy — bizonynyal nálunk is szinre kerül a télen.

⟡ **Bercsényi Béla**, a nemzeti szinház tagja, kinek „Dormándi Kálmán“-ját már ismeri közönségünk, ujabban ismét egy szinmüvet irt. Darabja a franczia középfajhoz tartozik, mely valamivel kevesebb, mint dráma, de a vigjátéknál magasabb.

◇ **Kohn Sámuel** thalmud-tanuló, ki jelenleg a 39-ik gyalogezredben mint káplár szolgál előfizetési felhivást bocsátott ki „A szeretet koszoruja vagy a zsidó árvák imája“ (Kadisch) czimü könyvre. A 4—5 ivre terjedő mü előfizetési ára 40 kr, mely Kutassi Imre ur nyomdájába czimezendő. A mü jövedelme szerzőnek szabadságoltatása utáni segélypénzül szolgál a mennyiben szegény sorsa további képeztetésének akadálya. — Ajánljuk különösen zsidó olvasóink figyelmébe.

± **Tövisek és vadvirágok** czimü költemény kötetre hirdet előfizetést Káplány Géza Erzsébetvárosi kir törv. biró kinek már több költeménye jelent meg a lapokban. A mü Okt. 28-án jelen meg. Előfizetési ára 1 fr. Az előfizetési pénzek szerzőhöz küldendők..

Napi hirek.

— **A kolozsvári** országos dalárünnepélyre rándulni szandékozókat igen meglepte a „Hon“ tegnap 202 sz. a megjelent lapjában közzétett felhivása, melyszerint a székely mivelődési egyesületnek f. hó 15-kén kezdődő és több napokig tartó idei nagygyülésére a tagok és érdeklődők Torda városába meghivatnak és mindennemü kedvezmények felsorolásával kecsegtettetnek az ott megjelenésre, egy árva szóval megemlitése nélkül annak, hogy ugyanezen napok alatt Kolozsvárott. — Erdély szivében országos dalárünnepély is tartatik — e két ünnepély illetve összejövetel miként fog összeegyeztetni, stb., a vagy a Kolozsvár közvetlen szomszédságában levő Torda városa mitsem tud a már évek előtt tervezett és meghatározott országos dalünnepélyről? Valóban igen sajnálnók, ha két hazafias intézmény igy egymás felől tudomást sem véve, tulbuzgalmában azon hibába esnék, mely mindig legfőbb gyengéje volt nemzetünknek — t. i. az egyet nem értés. Kérünk e tekintetben a helybeli dal- és zeneegylet igen t. elnökségétől szives felvilágositást, ugyszintén a kolozsvári orsz. dalünnepélyre utazás s az ottani ünnepélyességekről is tájékoztató programmnak közlését. Több érdekelt.

— **Kataszter.** A debreczeni járási kir. kataszteri becslő biztos ur, az osztályba sorozási munkálatot aug. 9-én jövő hétfőn délelőtt a Széchenyi-kertben, délután a postakertben; 10-én kedden d. e. postakertben, d. u vargakertben; 11, 12 és 13-án szerdán, csötörtökön és pénteken a téglaskertben, — 14-én szombaton pedig a boldogfalvai kertben fogja folytatni. — Mire az illető birtokosok ezennel figyelmeztetnek. Debreczen, 1880. aug. 7.

— **A Debreczen Nagyvárad** szini viszonyait fejtegettük az elmult héten, igazságunk kimutatására megczáfolhatlan számokkal éltünk. Azt hittük, hogy talán a n.-váradi lapokuak még ezek ellen is lesz kedvök czikkezni, azonban várakozásunkban csalódtunk, mert biz ők nem látják jónak ezeket a szá-

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A HOLTAK TITKA.

— Elbeszélés. —

VÉRTESI ARNOLDTÓL.

(Folytatás.)

A megyei ügyész ur hiába keresett elméjében tanácsot. Nem talált.

— Vegye csak elő azokat az aktákat, — szólt az alispán ur, — azt a vallatást vagy mit, a mit az a tökfilkó csendbiztos összefirkált. Tán találunk benne valamit . . . . . valamit, a mi . . . . . hogy is mondjam csak? . . .

— Találunk ám ostoba zagyvalékokat, — viszonzá az ügyész ur, boszusan forgatva az iratot kezei közt. Se füle, se farka. Bámulásraméltó, hogy az a filkó észre nem vette, hogy ezek itt mind csupa őrült beszédek! Mit mindent összevissza vall itt ez az ember! — A négy szilaj csikó, melyekkel elragadtatja a kocsit, mikor neki tetszik, — az a végzetes gyürü, melyet mióta ujjára huzott, mindig égeti a lelkét s mindig azt suttogta neki: „szabaditsd meg a szép asszonyt a kötelékektől!“ — az a boldogtalan esküdt, a ki ellopja azt a gyürüt — tessék ide nézni: „ellopja“: ez áll itt a vallomásokban — s a kit meg kell ölnie, mert gyürüjét nem hagyhatja s a távolból is hallja titkos, rémséges susogását: „szabaditsd meg a szép asszonyt.“ No aztán megszabaditja ettől is. És ha a szép asszony azt parancsolta volna neki: „öld meg az édes anyádat“, azt is megölte volna. De most mindakettőjüknek meg kell hallni, mert a szép asszony megcsalta és másboz akar férjhez menni. . . . . No hát van e ebben az egész vallomásban egy mákszemnyi józan ész? —

Percze, hogy tegnap még más szemmel nézte ezt az egészet az ügyész ur s eszeágában sem volt ebben valami természetelleneset látni; hanem ma annál jobban igyekezett az okos embert játszani. Ő látta ezt mindjárt, hogy az egész merő zagyvalék; miért nem szólt neki az alispán ur tegnap mindjárt? Kikerülhették volna a blamaget.

— Hiszen mondtam, öcsém uram, mondtam még tegnap, — szólt meghunyászkodva az alispán ur s aggodalmában teljesen megfeledkezve a hivatalos tekintélyről.

— Mondani méltóztatott, de csak akkor, mikor már a csendbiztosnak kiadatott a rendelet, — igazitá helyre főnökét az ügyész ur. Mit segithetek én már ost a dologban?

Az alispán tipegett topogott.

— Öcsém uram juris peritus ember, tán kisillabizál valamit abból a vallomásból, a minek alapján igazolni lehetne az elfogatást?

— Mit sillabizáljak én ki egy őrült ember vallomásából? — viszonzá elutasitólag az ügyész ur.

Még tartott a tanakodás, hogy mi tévők legyenek, a mint valami kivülről fölhangzó szokatlan zaj az ablakhoz vonta az alispánt.

Mondtam ugy-e? — kiáltött föl ijedten. It hozzák már Héthársynét!

Az ügyész ur is ijedten tekintett ki az ablakon s látta a kocsit, melyen Héthársynét hozták völegényével. Fegyveres pandurok kisérték s egy ott ült a kocsis mellett. A kocsi megállt a vármegyeház kapuja előtt s a nép már gyülöngeni kezdett az utczán a szokatlan látványra.

— Öcsém uram, — szólt az alispán ur még egy esdő pillantást vetve a megyei ügyész urra.

De a jeles férfiu lesütötte fejét, vállat vont s csak annyit felelt:

— Méltóztassék intézkedni.

Ennyiből állt a tanács, mit az alispán urnak adhatott.

Intézkedni? De hát mit, miképp? Az alispán ur azt hitte, hogy mindját elveszti a fejét ebben a zavarban.

Pedig csak a kalapját vesztette el. Nem is ért rá keresni. Hajadon fővel futott le a lépcsőn a vármegyeház kapujába.

Az őrtálló hajdu meglepetésében elfelejtett tisztelkedni s bámulva nézte, mi leite a vármegye legfőbb tisztviselőjét.

Az alispán ur homloka kegyetlenül izzadt, de most már nem ért rá törülgetni. Oda szaladt a kapuban álló kocsihoz s kezét uyujtotta, hogy leszállni segitse Héthársynét.

— Kedves hugom, — dadogá zavartan, — sajnálatraméltó félreértés . . . . . alárendelt organumok oktalan buzgósága . . . . . és . . . . és ezerszer bocsánatot kérünk, kedves hugom . . . mivel ez a félreértés . . . . ez a . . . . méltóztassék fölsétálni szobámba méltóztassék. . . .

Az alispán ur alig tudott lélegzethez jutni s szorongva tekintgetett körül. Most a csendbiztosra esett pillantása. No hiszen nem is kellett egyéb. Neki esett a szerencsétlen bünbaknak.

— Hát maga mit cselekedett? Azt hiszi, hogy a megye legfőbb tisztviselőjével játszani lehet? És ez a vakmerőség! Ez a tiszteletlenség itt ő nagysága iránt! Maga merészel igy bánni előkelő dámákkal? . . . És hamis jelentésekkel félrevezetni feljebbvalóit? . . . Példát fogunk adni . . . . példát, hogyan merészeljen visszaélni hatalmával alkotmányos képviselő . . . Azt hiszi maga, hogy még most is a Bach korszakban élünk? . . . Még ma felelősségre vonatom . . . Szigoru felelősségre.

A csendbiztos, ki nehány perczczel előbb oly büszke önérzettel állt meg itt a vármegyeház kapujában, csaknem kővé meredt az alispán ur menydörgő szavaira. A Bachkorszak emlegetése végkép elnémitotta a szerencsétlen tisztviselőt, s ámbár daczos ember szokott lenni máskor, most egyetlen szó nélkül kullogott félre. Sietett mielőbb eltünni valahol a vármegyeház tornáczán. Szeretett volna elsülyedni inkább a föld alá, csak már azt a Bac-korszakot ne emlegetnék.

De bizony emlegette az alispán ur. A délelőtt 11 órára egybehivott megyei kisgyülésen is előhozta, hogy némely tisztviselők, kik a Bach-korszak alatt szolgáltak, most is hasonló zsarnokságokat vakmerősködnek cselekedni az alkotmányos megyei institutio compromittálására, azért tehát inditványozza, hogy a cserháti járásbeli csendbiztos, ki épen mai nap is Bachkorszakbeli zsandári önkényeskeddel járt el egy köztiszteletben álló előkelő hölgy ellen s a mellett nem átalotta még őt magát a megyei első alispánt is részint oktalan, részint hamis jelentéstételével félrevezetni, ezennel függesztessék föl hivatalától s a megyei tiszti ügyész által indittassék eltene kereset hivatalbeli visszaélés miatt.

(Vége köv.)

mokat bolygatni. Egyébiránt megnyugtatásukra jónak látjuk tudatni, hogy Kolozsvár után aligha nem eredmény nélkül kácsingóznak, mert a vidéki szinigazgatók a congressuson ez eljárás ellen tiltakozni fognak.

— **Rémes eset** történt a napokban Vásári István helybeli lakos bánkii tanyáján. Este volt, s a majoros családja már nyugalomra tért. Egyik ágyban az asszony szoptatta két hetes kis gyermekét. Kivül csunya borult idő volt, s folytonosan menydörgött. Egyszerre az asszony melléhez kap, s tüzet kiált, a férj pedig eszméletlenül marad, s mikor néhány másodpercz mulva magához tér a szemei elé tárult rémületes látványtól megijed, s négy éves kis fiával kiszalad a szabadba. — Másnap jelentés tétetett, hogy a majorosné petroleumtól meggyuladt, a kis gyermek s az ő melle összeégett. A férjet nagy keresés után megtalálták az erdőben barangolva, a kis négy éves fiu pedig csak tegnap került meg. Az asszony az itteni kórházba hozatván orvosi vizsgálat alá vétetett, s itt hivatalosan constatáltatott, hogy mellét és a gyermeket nem petroleum lángja de a padláson át a házba csapott villám égette meg. — A kis gyermek és az asszony életben maradnak.

— **Dalestély** A debreczeni dal és zeneegylet által holnap azaz vasárnap este a „Király“ vendéglőben megtartandó s legközelebb is oly élvezetesnek bizonyult dal és zeneestélyre ujolag felhivjuk olvasóink szives figyelmét. Ifju dalároink nemes buzgalma s a czél melyre valóban mérsékelt belépti dij fordittatik, a közönség legnagyobb pártolását méltán megérdemli. Hisszük hogy a tervbe vett estélyen városunk mivelt közönsége párt különbség nélkül épen olyan tömegesen vesz részt, mint a Hungáriában. A dalárda nem tartozik egyik párthoz sem, az mindnyájunké. Itt egy elv harczoljon: Éljen a dal, benne öröm van és diadal.

— **Ma ismét versenybirkozás** lesz a czeglédutczai czirkuszban. A birkozó Létán Lajos nevü erős testalkatu legény. Mindenik birkozóval három este lesz birkozás s a harmadik estén addig birkoznak mig egyik a másikat a földhöz nem vágja.

— **A Torma** vendéglői helyisége nehány nap óta zárva van, mert tulajdonosa onnan elköltözött, ugy halljuk, hogy a helyiség nem soká uj bérlő birtokába jut. Ez Winkler Miksa az Európa **kávéháznak** hosszu ideig volt szorgalmas és előzékeny főpinczére. — Az egész helyiség ujonnan lesz berendezve és a megnyitás egy pár nap mulva lesz.

— **Gyászjelentés.** Szomorodott szivvel jelentjük felejthetetlen férjem, illetőleg testvérünknek néhai Pazonyi ELEK GYULÁ-nak folyó hó 5-én esteli 7½ órakor, életének 40 dik, boldog házasságának 2-ik évében szélhüdés következtében történt elhunytát. A megboldogultnak földi részei f. hó 7 én, d. u. 4 órakor fognak a szent-anna-utczai 2523. számu háznál tartandó róm. kath. gyászszertartás után a szent-anna-utczai sirkertbe örök nyugalomra letétetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 9-én, d. e. 8 órakor fog a r. kath. szentegyházban megtartatni. Mely végtisztességtételre a megboldogultnak rokonait, barátait és a részt vevő közönséget bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen, 1880. augusztus hó 7-én. Az elhunytnak bánatos neje: Rózsa Erzsébet, Elek Gyuláné; testvérei: — Elek László, Elek Gusztáv, Elek Emil, Elek Dezső Elek Matild.

— **A Schmidt** zongora és hangszer raktárára vonatkozólag mai számunkban foglalt hirdetésére felhivjuk olvasóink figyelmét.

— **A helynélküli cselédek** mindennap szaporodnak. A szeretőik révén nagyon elbizzák magukat hamar ott hagyják helyeiket s éjjelenként utcza szerte kóborognak. Ilyen fajta cselédeket az éjjel is nagy számmal fogtak be. — Adnak nekik szállást is, de dolgot is.

— **A czigány sohse fogy ki a furfangból** Ma is dinnyére ehezett és könnyü szerrel szeretett volna hozzá jutni. Mit tett. — Széjjel vetett lábakkal leguggol a kofa elé, és jó sokáig egyezik vele. Mikor a kofa félrefordult a czigány hirtelen egy jó nagy dinnyét hátra gördit a lába közt, s a nem messze lesbe állt fia gyorsan felkapta; szerencsétlenségére azonban rajta érték a csinyen s 8 napra lezárták.

— **A trónörökös** és Stephanie herczegnő számára a pápa pompás nászajándékokat készit s ő felségét tudósitotta, hogy a dispensátió utjában, daczára a Belgiummal való diplomatiai szakitásnak, mi sem áll.

— **Az udvarias trónörökös.** Németország leendő császárjáról irják a következő szép vonást: a berlini muzeum megnyitásánál történt, hogy a trónörökös az ünnepély lezajlása után nehány müvésszel beszélgetve az ajtóhoz közeledett, egy öreg hölgyet vett észre, kit tiszteletteljesen köszöntött, aztán kezet csókolt neki. E hölgy Humboldt Vilmos leánya volt.

— **Borzasztó árvizekről** távirnak Morvaországból, különösen Fehértemplomról. F. hó 23 án ugyanis akkora felhőszakadás keletkezett, hogy Máriafürdőt tökéletesen elhordta, a Teplitz-fürdőt pedig annyira elboritotta, hogy már a hid is eltünt, és több házban a lakók életveszélyben forognak. Ugyanaz történt Ostrauban, a hol a vasuti töltéseket és hidakat lerombolta és több ember halálát okozta az árviz.

— **Az éhező hős** dr. Tanner e hó 2 án meglehetősen érezte magát; 1-én gyakran volt roszul. Délután felakart öltözni, de képtelen volt rá. 1-én csak egy kis szénsavas vizet ivott, aztán elszenderült. Erőmérője 82 kilogrammot mutat, hőmérséke 98·4, ütere 78. — Tanner 1-én először ismerte el, hogy gyöngülni érzi magát, de azért győzelmében biztos. Szemei fénytelenek, nyelve fölpattogzik, arcza lesoványult. Néha ásványos, máskor meleg vizet iszik.

— **Öngyilkosság**. Folyó hó 4-én H.-Nánáson Oláh Miklós bir. végrehajtó, golyóval és vizzel töltött pisztolylyal robbantotta szét agyvelejét. — A szerencsétlent e lépésre, öt hosszu éven át szenvedett és gyógyithatlanná vált betegsége vitte. — Mar egy éve elmult, hogy szobájába elzárkozoztan mindenkitől, tépelődött a „lét“ és „nemlét“ mélységes kérdésének megfejtésével. Mult évben revolverrel akarta magán végre hajtani szándékát, de a golyó félre ment s a lövésre szobájába jövő ápolónéja megakadályozta szándéka kivitelében. Most azonban már nem birta tovább. Elbucsuzva leveleiben barátai, ismerőseitől, elkészülve a „nagy utra“ eltávozott a földről a „földbe.“ F. hó 5-én temették el az alig 36 éves, szétroncsolt testét, a járásbiróság, városi és vidéki barátai és ismerősei közrészvéte mellett.

— **Az éhező kissebb hősei**. Dr. Tannernek, az emerikai éhezőnek dicsőségét nagyon megirigyelte Budapesten a kis Kohn Izidor, meg a Klein Samu, mindketten Vigyázó Laczika tanulótársai „védzett elsző vagy második dimnáziszták.“ Samuka mamája három nap óta azt vette észre, hogy a kis Samunak ugyancsak fogy a pirosság az arczáról, étvágya nincs és semmit sem akar enni. Ugyanerre a különös fölfedezésre jutott az Izidorka mamája is. Az előhivott háziorvos azt konstatálta, hogy az Izidorka meg a Samu gyomrának felülete ijesztő módon közeledik a hátuk felé. A két kis gyerek ugyanis olvasván a hóbortos Tanner esetét, abban fogadott, hogy ki fog tovább bőjtölni tudni. A házi orvos, mint a „Neues Pester Journal“ irja, receptet gyanánt erős étkeket ajánlott a szülőknek, s hogy Izidorka meg Samuka vérkeringése ismét rendes legyen, korbácsot.

Közgazdaság.

Az „**Azienda Assicuratrice**“ Triesztben e hó 4-én tartotta közgyülését, mely elhatározta a részvénytőkének 30 millió frankra (12 millió arany forintra) fölemelését 40% befizetéssel, továbbá az ujonnan kibocsátandó részvények áttele végett egy külföldi pénzcsoporttal kötött előzetes szerződés végleges keresztülvitelére egy teljhatalommal ellátott bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Brandeis Jakab, Gossleth Emil és Sienkiewicz Dénes. A napirendeen levő többi tárgyak szabályszerü elintézése után dr. Raicich ur igazgatóvá, s a 40 évi szolgálat után visszalépő Wortmann György ur helyébe az „Azienda“ vezértitkárává Sienkiewicz Dénes ur választatott meg.

Felelős szerkesztő: **Kutasi Imre.**
Főszerkesztő: **Vértesi Arnold.**

IGÉRVÉNYEK

A magy. kir. nyeremény sorsjegy augusztus hó 14-iki huzására

főnyeremény: 150,000 frt.

levonás nélkül.

3 frt 50 krért bélyeggel együtt.

Az „Iparegyesületi tak. és hitelintézet“-nél

Ingyen és bérmentve küldök

Magyarország területén a legnagyobb vászon-, divat- és kész fehérnemü EXPORT-üzlet Sz.-Fehérvárott.

terjedelmes árjegyzéket!

A nagyon előre haladt ivad miatt

Még eddig nem létezett feltünő olcsó végeladás.

Bruidiz-n, márczius 13. 1880.

Magyarország területén összes t. lakók érdekében inditva érzem magamat a következőt nyilvánosság elé hozni:
A „Tàrun“-re világhirü 19603 tonnás nagy tengeri hajó „Brúid“-nél márczius 10. éjjel ¾ 1 órakor elsülyedt. — A biztositó társaságnak sikerült a nagy rakománynak egy részét u. m. Indigo, gummi, nyers pamut, len, nagy mennyiségü kész árukat stb., megmenteni.
Miután tudva van, hogy jelenleg üzletem Magyarország területén a legelterjedtebb, tehát a biztositó társasági közegek által fölkérettem, hogy az én szakmámba vágó czikkeket mielőbbi elárusitás végett elvállaljam, az elárusitás oly **potom áron** történik: csaknem egészen

AJANDÉK

csupán egy része a szállitási dijért. — A mielőbbi elárusitás végett

tökéletes végeladást rendeztem!

A kelmék valódi jóságáért, a felelősséget magamra vállaltam.
Csak arra kérem a tisztelt közönséget, megrendeléseit siettetni, miután ily valóságos olcsóság mellett az elárusitás sokáig nem tarthat.
A nagyon t. közönség becses pártfogásában magamat ajánlva maradok mély tisztelettel

Legnagyobb vászon-, divat- és kész fehérnemü EXPROT-üzlet „A szép menyasszony“-hoz, Sz.-Fehérvárott a baromfi-piaczon.

Vidéki megrendelések még az nap, melyen a levél érkezik a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek. — Csomagolás ingyen. — Pénzküldéseknél figyelmeztetem a t. közönséget, hogy takarékossági szembontból legjobb csak postautalványt használni. — **Ingyen és bérmentve küldök terjedelmes árjegyzéket.**

LELTÁRI KIVONAT.

Paplan és matráczok bámulatos olcsó áron.

Nyári ruha kelmék valóságos potom áron.

	Szakértők által leszállitott becsár, most.		
500 vég	jó min. valódi jó mosatu szürke ⌗ tiszta czérna ecrüi, női ruhák	rőfe	—.30 —.18
150 vég	jó min. valódi jó mosatu karton minden szinben	„	—.31 —.14
96 vég	jó min. indig. creton fantazie minták	„	—.35 —.14
89 „	legfin. Boctch. ruhakelme	„	—.35 —.15
76 „	„ angol jaconett	„	—.35 —.15
88 „	„ franczia baige ruhakelme	„	—.36 —.16
120 „	„ indigó szatén fehér tarkázott „Felmayer gyártmány“	„	—.38 —.18
50 vég	5/4 szél. nyers amerikai vászon női ruhának	„	—.45 —.21
39 vég	4/4 szél. fin. siczilia lüsztre minden szinben	„	—.48 —.24
25 vég	4/4 szél. fekete szachszi cachmir	„	—.65 —.35
18 vég	4/4 szél. finom fekete angol cloth	„	—.65 —.32
10 vég	6/4 szél. finom fekete ferdin cloth	rőfe	1.35 —.65
10 „	6/4 „ „ „ ternó ruhának	„	1.38 —.68
8 „	12/18 legfin. fekete noblesse selyem	„	2.60 1.30
6 „	„ legnehezebb fekete faille	„	3.20 1.65
998 drb	10/4 nagys. baige szövetü nyári burkoló kendő	drb'a	1.90 —.88
260 drb	9/4 ngys. fin. fekete ternó-kendő fin. kötött selyemrojttal	„	4.50 2.20
150 drb	10/4 ngys. fin. fekete cloth ternó-kendő, nehéz	„	6.10 2.95

Több ezer darab alsó nadrág féláron.

	Szakért. által leszállitott becsár, most		
1/2 tucz.	tiszta fehér félczérna zsebkendő	—	—.65 —.35
1/2 „	fehér félczérna zsebkendő szines széllel		—.95 —.45
1/2 „	fin. fehér franczia battiszt zsebk. szines szegélyzett szél		—.96 —.46
1/2 tucz.	valódi rumburgi vászon zsebkendő	—	1.95 —.98
1/2 „	ind. czérna zsebkendő	—	2.90 1.50
1/2 tucz.	legj. minőségü rumburgi vászon zsebkendő igen szép szines beszövött széllel, (ajándék! 1 darabhoz) egy csinos diszitett doboz	—	3.85 1.55

Kész fehérnemüek, tiszta, szép, minden hiba nélkül.

	Szakértők által leszáll. becsár, most		
955 drb.	különféle tarka és gyermek ing fiuknak dbja	1.25	—.65
1230 „	jó mins. tengeri munkásing	„	1.20 —.60
645 „	indiai oxford kelme ing	„	1.45 —.67
290 „	jó mins. jó mosatu fin creton-ing	„	1.85 —.95
340 „	legf. tarka madapolán ing koronaherczeg gallérral	„	2.95 1.45
422 „	legf. tarka ind. zephir ing koronaherczeg gallérral	„	3.25 1.55
193 „	fehér chiffon ing, redőzött vagy sima gallérral, vagy a nélkül	„	1.80 —.92
189 „	fin. fehér angol madapolan ing	„	2.15 1.30
118 „	„ „ „ „ „ sima, bélelt mellel	„	2.90 1.60
249 drb	fin. fehér angol madapolan ing himz. bélelt mellel	„	4.35 1.95

6465 drb finom paplan és matrácz.

	Szakértők által leszáll. becsár, most		
595 drb.	nagy finom levarrott karton paplan	drbja	3.20 1.75
433 „	„ „ „ creton	„	3.50 1.85
342 „	fin. nagy, levarrott török creton papl.	„	3.65 1.95
650 „	legfin. nagy „ perzsiai paplan	„	4.10 2.20
319 „	fin. nagy, levarrott cachmir paplan	„	5.50 2.95
258 „	legfin. kettős levarrott cachmir paplan	„	6.40 3.45
190 „	finom nagy levarrott bécsi vörös creton paplan szines petyekkel	„	4.85 2.40
233 „	fin. nagy levarrott bécsi vörös (sima rugé) paplan	„	5.20 2.50
395 „	nagy kész szalmazsák	„	1.50 —.88
111 „	nagy igen jó matrácz tengeri füvel töltve	„	7.80 4.85
69 „	„ matrácz tiszta szörrel töltve 24 font sulyu	„	25.— 11.95

Hirdetések

a legolcsóbban elfogadtatnak a „Debreczeni Ellenőr“ kiadóhivatalában.

ZONGORÁK,

Zongora és hangszer-raktár Debreczenben,

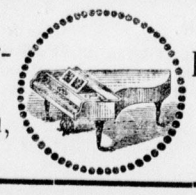

piacz-utcza, Steinfeld-féle ház alatt.

HANGSZEREK,

Alólirottnak van szerencsém a nagyérdemü közönség tudomására adni, hogy a piacz-utcza, Steinfeld-ház alatt levő

HANGSZER-RAKTÁRAMBAN

a legkitünőbb

bel- és külföldi zongorák, pianinok, phisharmónikák

és minden e szakba vágó czikkek, a legjutányosabb árban kaphatók, különösen ajánlom zongoráimat

50 forinttól egész 600 forintig,

melyeket részletfizetésre is adom, ugyszinte zongorák és pianinok bérbe a legjutányosabb árban kaphatók.

Egyszersmind tudatom a n. é. közönséggel, hogy bárminemü javitásokat és **hangolást** elvállalok.

A n. é. közönség becses figyelmét üzletemre felhiva, vagyok kiváló tisztelettel

(277) 1—3 **SCHMIDT S.**

PIANINOK,

HUROK,

Hirdetmény.

Kaszonyi Mihályné Szőllősi Juliánna tulajdonát képező, a debreczeni 1263. sz. tjkönyvben foglalt, 4 592/1600 böl'd kiterjedésü, a városhoz közel eső, csapókert melletti majorsági föld, melyen egy csinos cserepes nyaraló, szükséges cselédszoba, konyhával ellátva, továbbá 6 1/2 öl cserepes ól, végében kettős kamara, 6 öl hosszu 3 öl széles deszkából készült sertéshizlaló, az épületek körül ákáczültetvény, egy nyilas 4 éves szőllő, gyümölcsfákkal kellően beállitva, végül felszerelt jó vizü kökut van; a talaj kisebb része 3 éves luczernás, nagyobb része szántóföld, szabadkézből eladó; a feltételek iránt értekeznetni Sajó György debreczeni lakos ügyvéddel Széchényi utcza, 1768 sz. alatti házuál levő irodájában.

278. 1—3.

Fogfájdalmak akármilyen természetüek, hogy ha a fogak akár lyukasok, akár betömöttek a hires ***indus kivonatok*** használatával elhárithatók. E szer utólérhetetlenségével világhirre tett szert és egy családnál sem mellőzendő. Valódi kis üvegekben 35 kraj czárjával. Egyedüli raktár itt Debreczenben **Dr. Rothschnek V. Emil** gyógyszertárában.

Uj ügyvédi iroda.

Van szerencsém közhirré tenni, hogy a n.-péterfiai részen Egymalom-utczában, 828. sz. a. (Rab László ur házában) folyó hó elsőjével megnyitott ügyvédi irodám a nagyérdemü közönség rendelkezésére áll.

Debreczen, 1880. auguszt. 5.

Hajdu Gyula,
köz- és váltóügyvéd.

Közvetitő és tudakozó intézet.

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy piacz utczán, **a megyeházzal szemben levő Somogyi-féle házban**

UJ

KÖZVETITŐ ÉS TUDAKOZÓ INTÉZETET

nyitottam meg, s a t. közönségnek bárminemü, e szakba vágó szolgálatok teljesitésére magamat felajánlom.

Intézetemet egybekötöttem **cselédszerzéssel is,** a mit különösen ajánlok a helybeli és vidéki lakosok figyelmébe.

Kölcsönök szerzése, mindenféle **adás-vételi ügylet** legombolyitására, **megbizások** gyors és pontos teljesitésére, utasitások adására stb. magamat készséggel felajánlom.

Miután Debreczen városában, kölcsönök valamint adás-vevési megbizásokkal, már 20 év óta foglalkozom s igy kiterjedt ösmeretségem, valamint elösmert pontosságom elegendő biztositék a t. közönség bizalmát és megelégedését megnyerhetni.

Becses pártfogásába magamat ajánlva maradtam

teljes tisztelettel

TURAI FARKAS,
közvetitő és tudakozó intézet tulajdonos.

BUDAPESTI BUTOROK!

Több kiállitásnál kitüntetett

Asztalos és kárpitos butorok

több száz szoba berendezésére

a legolcsóbb ár mellett és **csakis solid és megbizható** készitményü, nagy készletben kaphatók

Steinbach Sándornál

kárpitos és butorkészitő

Budapesten, Ferencz-József-tér 6. sz.

a láncz-hid átellenében.

Kiházasitási berendezéseknél különös tekintetbe vétel.

Az ujonnan mérsékelt **árjegyzék ingyen.**

276. 1—10.

Több kiállitásnál kitüntetett

BUDAPESTI BUTOROK!

Debreczen, nyomatott kiadó-tulajdonos Kutasi Imre könyvnyomdájában, 1880.